

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-04-74-A
Datum: 27. juni 2014.
Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija Theodor Meron, predsjedavajući
sudija Carmel Agius
sudija Patrick Robinson
sudija Fausto Pocar
sudija Liu Daqun

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 27. juna 2014. godine

TUŽILAC

protiv

**JADRANKA PRLIĆA
BRUNE STOJIĆA
SLOBODANA PRALJKA
MILIVOJA PETKOVIĆA
VALENTINA ĆORIĆA
BERISLAVA PUŠIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO PRALJKOVOM ZAHTJEVU ZA ODGODU
POSTUPKA**

Tužilaštvo

g. Douglas Stringer
g. Mathias Marcussen

Odbrana

g. Michael G. Karnavas i gđa Suzana Tomanović za g. Jadranka Prlića
gđa Senka Nožica i g. Karim A.A. Khan QC za g. Brunu Stojića
g. Slobodan Praljak
gđa Vesna Alaburić i g. Guénaël Mettraux za g. Milivoja Petkovića
gđa Dijana Tomašegović-Tomić i g. Dražen Plavec za g. Valentina Ćorića
g. Fahrudin Ibrišimović i g. Roger Sahota za g. Berislava Pušića

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće, odnosno Međunarodni sud) rješava po zahtjevu za odgodu postupka (dalje u tekstu: Zahtjev), sadržanom u povjerljivom i *ex parte* dopisu koji je Slobodan Praljak (dalje u tekstu: Praljak) podnio predsjedniku Međunarodnog suda (dalje u tekstu: predsjednik) 30. aprila 2014. (dalje u tekstu: Pismo). Dana 16. maja 2014., na osnovu pravila 33(B) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda, zamjenik sekretara Međunarodnog suda je dostavio povjerljivi i *ex parte* podnesak kojim odgovara na Pismo.¹ Predžalbeni sudija u ovom predmetu je 21. maja 2014. uputio Sekretarijat Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Sekretarijat) da ukine povjerljivi i *ex parte* status Pisma i da jedan njegov primjerak dostavi Tužilaštvu (dalje u tekstu: tužilac).² Tužilac je 28. maja 2014 dostavio odgovor na Pismo.³

I. KONTEKST

2. Praljak je 13. septembra 2004. podnio izjavu o imovnom stanju u skladu s članom 7 Uputstva za dodjelu branioca po službenoj dužnosti,⁴ kojom je zatražio da mu se dodijeli branilac o trošku Međunarodnog suda s obrazloženjem da nema dovoljno sredstava da plati branioca.⁵ Sekretarijat je 17. juna 2005. odbio taj zahtjev, konstatujući da Praljak nije pokazao da nije u stanju da plati branioca.⁶ Na Praljkov zahtjev, Pretresno vijeće II je 15. februara 2006. uputilo Sekretarijat da Praljku dodijeli branioca u interesu pravde⁷ i naložilo Praljku da dostavi daljnje informacije kako bi se omogućila adekvatna procjena njegovog imovnog stanja.⁸ Sekretarijat je 6. marta 2006. dodijelio Praljku branioca o trošku Međunarodnog suda,⁹ ali je 22. avgusta 2012. utvrdio da Praljak može u potpunosti da plati

¹ Podnesak zamjenika sekretara u vezi s Podneskom Slobodana Praljka od 28. aprila 2014, 16. maj 2014. (povjerljivo i *ex parte*) (dalje u tekstu: Podnesak Sekretarijata). Javna redigovana verzija Podneska Sekretarijata zavedena je 28. maja 2014.

² Nalog za ukidanje povjerljivog i *ex parte* statusa dopisa Slobodana Praljka, 21. maj 2014.

³ Odgovor tužilaštva na dopis Slobodana Praljka od 28. aprila 2014., 28. maj 2014. (dalje u tekstu: Odgovor tužioca).

⁴ IT/73/Rev.11, 11. juli 2006. (dalje u tekstu: Uputstvo).

⁵ *V. Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka, 17. juni 2005. (javno s povjerljivim i *ex parte* Dodatkom I) (dalje u tekstu: Odluka zamjenika sekretara u vezi s dodjelom branioca), str. 2. *V. također Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka, 22. avgust 2012. (javno s povjerljivim i *ex parte* Dodatkom I i javnim Dodatkom II) (dalje u tekstu: Odluka u vezi s imovnim stanjem), str. 1.

⁶ Odluka zamjenika sekretara u vezi s dodjelom branioca, str. 3.

⁷ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka o dodjeli branioca po službenoj dužnosti (povjerljivi dodatak), 15. februar 2006. (javno s povjerljivim dodatkom)(dalje u tekstu: Odluka o dodjeli branioca), par. 12.

⁸ Odluka o dodjeli branioca, par. 13, str. 7.

⁹ *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, Odluka, 7. mart 2006., str. 2 (gdje se napominje da je dodjela obavljena bez prejudiciranja u odnosu na pravilo 45(E) Pravilnika i član 18 Uputstva).

branioca i da stoga ne ispunjava uslove za dodjelu branioca o trošku Međunarodnog suda.¹⁰ U skladu s tim, Sekretarijat je povukao dodjelu branioca o trošku Međunarodnog suda Praljku, počevši od dana donošenja prvostepene presude u ovom predmetu, te je dalje odlučio da će Praljak morati da naknadi Međunarodnom sudu troškove svoje odbrane.¹¹

3. Poslije donošenja Prvostepene presude 29. maja 2013.,¹² predsjednik je 25. jula 2013. donio odluku kojom se potvrđuje Odluka o imovnom stanju u dijelu u kojoj se ona odnosi na Praljkovu mogućnost da plati branioca.¹³ Shodno tome, isplata pravne pomoći Praljku je obustavljena.¹⁴ Dana 3. oktobra 2013., na Praljkov zahtjev i u skladu s Odlukom od 25. jula 2013., Sekretarijat je imenovao gđu Niku Pinter i gđu Natachu Fauveau-Ivanović za privatno angažovane branioca (dalje u tekstu: branioci), na osnovu pravila 44(A) Pravilnika, da zastupaju Praljka pred Međunarodnim sudom.¹⁵ Dana 20. januara 2014., u skladu s Odlukom od 25. jula 2013.,¹⁶ Sekretarijat je zatražio od Žalbenog vijeća da izda nalog o Praljkovom učešću u pokrivanju troškova koje je Sekretarijat snosio za njegovu odbranu.¹⁷ Žalbeno vijeće je 13. maja 2014. odobrilo zahtjev Sekretarijata i naložilo Praljku da nadoknadi Međunarodnom sudu iznos od 2.807.611,10 eura.¹⁸

4. Predžalbeni sudija je 21. juna 2013. naložio da se najave žalbi Jadranka Prlića, Brune Stojića, Valentina Ćorića i Milivoja Petkovića (zajedno s Berislavom Pušićem (dalje u tekstu: Pušić), dalje u tekstu: kožalioci) podnesu u roku od 60 dana od izdavanja prijevoda Prvostepene presude na engleski jezik i, bez prejudiciranja, da se eventualne najave žalbi ostalih strana u postupku podnesu u roku od 90 dana od donošenja Prvostepene presude.¹⁹ Praljak i Pušić su 28. juna 2013. dostavili svoje najave žalbi.²⁰ Tužilac je dostavio svoju

¹⁰ Odluka o imovnom stanju, str. 6.

¹¹ Odluka o imovnom stanju, str. 6-7.

¹² *Tužilac protiv Jadranka Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Presuda, 29. maj 2013. Reference u daljnjem tekstu na Prvostepenu presudu odnose se na prijevod Prvostepene presude na engleski jezik, zaveden 6. juna 2014. (dalje u tekstu: Prvostepena presuda).

¹³ Odkuka po zahtjevu Slobodana Praljka da se preispita sekretareva Odluka o imovinskom stanju, 25. juli 2013. (povjerljivo i *ex parte*) (dalje u tekstu: Odluka od 25. jula 2013.), par. 81-83. Javna redigovana verzija zavedena je 28. avgusta 2013. Odluka o imovnom stanju je preinačena utoliko što je Praljku naloženo da nadoknadi Međunarodnom sudu troškove svoje odbrane. V. Odluka od 25. jula 2013., par. 82-83. Dana 7. oktobra 2013., predsjednik je odbio Praljkov zahtjev za preispitivanje Odluke od 25. jula 2013. V. Odluka po Zahtjevu Slobodana Praljka za daljnje preispitivanje, 7. oktobar 2013., str. 2.

¹⁴ Odluka, 3. oktobar 2013. (dalje u tekstu: Odluka Sekretarijata od 3. oktobra 2013.), str. 3.

¹⁵ Odluka Sekretarijata od 3. oktobra 2013., str. 4.

¹⁶ Odluka od 25. jula 2013., par. 82-83.

¹⁷ Zahtjev Sekretarijata za povrat sredstava na ime pravne pomoći, 20. januar 2014. (javno s povjerljivim i *ex parte* dodatkom), par. 1, 14.

¹⁸ Nalog u vezi sa zahtjevom sekretara na osnovu pravila 45(E) Pravilnika, 13. maj 2014. (dalje u tekstu: Nalog za povrat sredstava za pravnu pomoć), par. 24.

¹⁹ Odluka po zahtjevima za produženje roka za podnošenje najava žalbi i druga pravna sredstva, 21. juni 2013., str. 4-5.

²⁰ Najava žalbe Slobodana Praljka, 28. juni 2013.; Najava žalbe u ime Berislava Pušića, 28. juni 2013.

najavu žalbe 27. avgusta 2013.²¹ Predžalbeni sudija je 22. avgusta 2013. naložio Praljku, Pušiću i tužiocu da dostave svoje najave žalbi najkasnije 135 dana od izdavanja službenog prijevoda Prvostepene presude na engleski jezik.²²

5. Praljak je 3. oktobra 2013. zatražio: (i) odgodu postupka dok on ne primi prijevod "najvažnijih" dokumenata u ovom predmetu, uključujući Prvostepenu presudu, na jezik koji on razumije, tj. na bosanski/hrvatski/srpski jezik (dalje u tekstu: b/h/s);²³ a 4. oktobra 2013. (ii) da mu se dodijeli branilac u interesu pravde na osnovu člana 21(4)(d) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) i pravila 45ter Pravilnika.²⁴ Žalbeno vijeće je 4. aprila 2014. odbacilo i Zahtjev za odgodu i Zahtjev za dodjelu branioca na osnovu, između ostalog, toga što se Praljak nije sam zastupao.²⁵

6. U svom Pismu, Praljak obavještava predsjednika o svojoj odluci da opozove punomoć braniocima i da se od tog trenutka sam zastupa, te ponavlja zahtjev za odgodu postupka dok on ne primi sve dokumente navedene u Pismu i na jeziku koji on razumije, tj. na b/h/s-u.²⁶ Praljak takođe traži da njegov koordinator predmeta, koji je navodno izrazio spremnost da nastavi postupati u trenutnom svojstvu bez naknade, zadrži taj status.²⁷

II. MJERODAVNO PRAVO

7. Na osnovu člana 20(1) Statuta, optuženi ima pravo na pravično i ekspeditivno suđenje. U skladu s članom 21(4) Statuta, optuženi takođe ima pravo na određena "minimalna prava", uključujući sljedeće: (i) da bude pravovremeno i detaljno obaviješten, na jeziku koji razumije, o prirodi i razlozima optužbi protiv njega; (ii) da ima odgovarajuće vrijeme i uslove za pripremu odbrane i komunikaciju s pravnim zastupnikom po vlastitom izboru; (iii) da se brani lično ili putem pravnog zastupnika po vlastitom izboru; (iv) da mu se, kad god to

²¹ Najava žalbe tužilaštva, 27. avgust 2013.

²² Odluka po zahtjevima za produženje roka za dostavljanje žalbenih podnesaka i za odobrenje da se prekorači dozvoljeni broj riječi, 22. avgust 2013., par. 18.

²³ Hitan zahtjev Slobodana Praljka za odgodu postupka s povjerljivim dodacima, 3. oktobar 2013. (javno s povjerljivim dodacima) (dalje u tekstu: Zahtjev za odgodu), par. 14, 23, 27, 37. U Zahtjevu za odgodu, Praljak koristi bosanski/hrvatski/srpski jezik, dok u Pismu traži prijevode na hrvatski. Žalbeno vijeće će dalje koristiti skraćenicu b/h/s.

²⁴ Zahtjev Slobodana Praljka za dodjelu branioca po službenoj dužnosti u interesu pravde, 4. oktobar 2013. (javno s javnim i povjerljivim dodacima) (dalje u tekstu: Zahtjev za dodjelu branioca), par. 11. 27.

²⁵ Odluka po Praljkovim zahtjevima za odgodu postupka i dodjelu branioca u interesu pravde, 4. april 2014. (dalje u tekstu: Odluka po Praljkovim zahtjevima), par. 19, 21-22.

²⁶ Pismo, str. 1.

²⁷ Pismo, str. 2.

zahtijevaju interesi pravde, dodijeli pravni zastupnik, a da on pritom ne snosi troškove odbrane ako za to nema dovoljno sredstava.²⁸

8. Pravilo 45ter Pravilnika predviđa da "[p]retresno vijeće može, ako odluči da je to u interesu pravde, uputiti sekretara da imenuje branioca koji će zastupati interese optuženog". Na osnovu pravila 107 Pravilnika, pravilo 45ter Pravilnika primjenjuje se, *mutatis mutandis*, na postupak pred Žalbenim vijećem.

III. DISKUSIJA

1. Argumentacija

9. Praljak tvrdi da ne govori, ne čita niti piše ni engleski ni francuski jezik.²⁹ On traži odgodu postupka dok ne primi prijevode na bosanski/hrvatski/srpski jezik sljedećih dodataka: (i) tužiočevog i svog pretpretresnog podneska; (ii) transkripata sa suđenja; (iii) svih završnih podnesaka sa suđenja; (iv) Prvostepene presude; (v) svoje Najave žalbe, kao i najava žalbi tužioca i svih kožalilaca; i (v) "svih relevantnih dokumenata i korespondencije" (dalje u tekstu: traženi prijevodi).³⁰

10. Sekretarijat navodi da zahtjeve za prijevod optuženog koji se sam zastupa Sekretarijat rješava od slučaja do slučaja, između ostalog, u zavisnosti od ograničenih mogućnosti Međunarodnog suda za prevođenje i prava drugih optuženih.³¹ Sekretarijat takođe tvrdi da nema pravnu obavezu da prevede sve sudske podneske za optuženog koji se sam zastupa i da bi traženi prijevodi iziskivali trošenje značajnih dodatnih resursa i više godina rada.³² Sekretarijat izražava spremnost da, kad budu okončani, Praljku stavi na raspolaganje sve prijevode³³ dokumenata koji su mu potrebni kako bi razumio prirodu i uzrok optužbi protiv njega u skladu s članom 21(4) Statuta, kako je predviđeno Smjernicama Sekretarijata za prevodilačke usluge koje pruža Sekretarijat od 16. novembra 2006. (dalje u tekstu: Smjernice Sekretarijata u vezi s prevođenjem).³⁴ Sekretarijat tvrdi da ne prevodi transkripte sudskih

²⁸ Član 21(4)(a)-(b), (d) Statuta.

²⁹ Pismo, str. 1.

³⁰ Pismo, str. 1.

³¹ Podnesak Sekretarijata, par. 6.

³² Podnesak Sekretarijata, par. 6, 9, 14, 16-18.

³³ Podnesak Sekretarijata, par. 15. Sekretarijat procjenjuje da bi za okončanje tih prijevoda trebalo najmanje dva mjeseca, a možda i duže. V. Podnesak Sekretarijata, par. 15.

³⁴ Podnesak Sekretarijata, par. 10, 12, gdje se upućuje na Smjernice Sekretarijata u vezi s prevođenjem. Kako tvrdi Sekretarijat, to bi uključivalo: (i) Prvostepenu presudu; (ii) zavedene odluke i naloge iz pretresnog i žalbenog postupka kao i predstojeće odluke i naloge u žalbenom postupku; i (iii) najavu žalbe, žalbeni podnesak i repliku tužilaštva.

postupaka, ali da može dostaviti Praljku kompletne audio snimke sudskog postupka na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku.³⁵ Sekretarijat dodaje da, imajući u vidu da je utvrđeno da on ima dovoljno finansijskih sredstava da doprinese svojoj odbrani, Praljak treba snositi troškove svih prijevoda koji nisu obuhvaćeni Smjernicama Sekretarijata u vezi s prevođenjem.³⁶ Najzad, kad je riječ o Praljkovom zahtjevu da angažuje koordinatora predmeta na *pro bono* osnovi, Sekretarijat tvrdi da je bio u kontaktu s Praljkom u vezi s tim pitanjem i da obrađuje njegov zahtjev.³⁷

11. Tužilac tvrdi da je, u skladu s pravilom 45*ter* Pravilnika, u interesu pravde da Praljka tokom žalbenog postupka zastupa branilac.³⁸ Tužilac ističe znatno kašnjenje koje bi bilo prouzrokovano u žalbenom postupku ako se Praljku dopusti da se sam zastupa, s obzirom na potrebu da mu se dostave prijevodi "ključnih dokumenata potrebnih u vezi sa žalbom".³⁹ Pored toga, tužilaštvo tvrdi da je dodjela branioca opravdana, imajući u vidu veličinu i složenost predmeta koja je bez presedana, Praljkovu vlastitu opredijeljenost za to da ima pravnog zastupnika u žalbenom postupku, kao i pravo Praljka i kožalilaca u njegovom predmetu na pravičan i ekspeditivan postupak.⁴⁰ Imajući u vidu spor između Praljka i Međunarodnog suda o tome da li Praljak ispunjava uslove za finansiranje odbrane, tužilaštvo tvrdi da bi Praljku ipak trebalo dodijeliti branioca, a da Sekretarijat istovremeno treba da preduzme korake da povрати troškove odbrane direktno od njega.⁴¹

2. Analiza

12. Iako član 21(4)(d) Statuta predviđa osnovno pravo optuženog da se sam zastupa, i tokom pretresne i tokom žalbene faze,⁴² Žalbeno vijeće podsjeća da ovo pravo nije apsolutno.⁴³ Pravilo 45*ter* Pravilnika dopušta mogućnost dodjele branioca nekom optuženom,

³⁵ Podnesak Sekretarijata, par. 8, 11.

³⁶ Podnesak Sekretarijata, par. 2, 9, 19, 21-23.

³⁷ Podnesak Sekretarijata, fusnota 1.

³⁸ Odgovor tužilaštva, par. 2-3, 9-10.

³⁹ Odgovor tužilaštva, par. 7.

⁴⁰ Odgovor tužilaštva, par. 3-6, 8-9.

⁴¹ Odgovor tužilaštva, par. 2.

⁴² *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-A, Odluka po Zahtjevu Momčila Krajišnika da se sam zastupa, po podnescima branioca u vezi s imenovanjem *amicus curiae* i Zahtjevu tužilaštva od 16. februara 2007., 11. maj 2007. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krajišnik*), par. 11-12.

⁴³ Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 9, 13; *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR73.7, Odluka po Interlokutornoj žalbi na Odluku Pretresnog veća o dodeli branioca, 1. novembar 2004., par. 12-13.

ako je to u interesu pravde. Postojanje razloga koji opravdavaju dodjelu branioca treba utvrđivati od slučaja do slučaja.⁴⁴

13. Praljak traži odgodu postupka u ovom predmetu dok mu se ne dostave traženi prijevodu zbog toga što je optuženi koji se sam zastupa koji ne razumije nijedan od radnih jezika Međunarodnog suda, tj. ni engleski ni francuski.⁴⁵ Žalbeno vijeće je konstatovalo da član 21(4)(a) Statuta stvara obavezu da se obezbijedi relevantan materijal na jeziku koji optuženi može razumjeti "u dovoljnoj mjeri da bi mogao djelotvorno koristiti pravo da vodi svoju odbranu".⁴⁶ To je činjenično pitanje i mora se rješavati od slučaja do slučaja.⁴⁷ U tom pogledu, Žalbeno vijeće ima u vidu: (i) Praljkove vlastite argumente;⁴⁸ (ii) potvrdu sudije Antonettija, tokom statusne konferencije na početku suđenja, da Praljak ne razumije ni engleski ni francuski jezik;⁴⁹ i (iii) potvrde tužioca u tom smislu.⁵⁰ Na toj osnovi, Žalbeno vijeće se uvjerilo da Praljak ne razumije ni engleski ni francuski jezik u dovoljnoj mjeri da se efikasno zastupa tokom žalbenog postupka.

14. S obzirom na to da Praljak ne razumije ni engleski ni francuski jezik, Žalbeno vijeće smatra da bi Praljak morao primiti ne samo one prijevode na bosanski/hrvatski/srpski jezik za koje se Sekretarijat saglasio da mu ih dostavi u skladu sa Smjernicama Sekretarijata u vezi s prevodenjem (a za koje je potrebno najmanje dva mjeseca rada),⁵¹ nego i, na primjer, prijevode svih budućih podnesaka u vezi s ovom žalbom.⁵² Kako tvrdi Sekretarijat, takvi prijevodi bi iziskivali više godina rada i znatne resurse, što bi prouzrokovalo velika kašnjenja u čitavom predmetu i stvorilo znatne troškove Međunarodnom sudu.⁵³

⁴⁴ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR73.6, Odluka po Žalbi Radovana Karadžića na Odluku po zahtjevu da se poništi imenovanje Richarda Harveya, 12. februar 2010., par. 35. V. takođe *Tužilac protiv Vojislava Šešelja*, predmet br. IT-03-67-AR73.3, Odluka po Žalbi na Odluku Pretresnog veća o dodeli branioca, 20. oktobar 2006., par. 20

⁴⁵ V. Pismo, str. 1.

⁴⁶ *Tužilac protiv Zdravka Tolimira*, predmet br. IT-05-88/2-AR73.1, Odluka po Interlokutornoj žalbi na usmenu odluku pretpretresnog sudije od 11. decembra 2007., 28. mart 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Tolimir*), par. 15. V. takođe *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR73.3, Odluka po interlokutornoj žalbi na Odluku Pretresnog vijeća po Zahtjevu tužilaštva da se utvrdi da li optuženi razumije engleski jezik, 4. juni 2009. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Karadžić*), par. 12.

⁴⁷ Odluka u predmetu *Tolimir*, par. 15; Odluka u predmetu *Karadžić*, par. 12.

⁴⁸ V. Pismo, str. 1.

⁴⁹ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-PT, 30. januar 2006., T.341.

⁵⁰ V. Objedinjeni odgovor tužilaštva na Hitan zahtjev Slobodana Praljka ua odgodu postupka i po njegovom Zahtjevu za dodjelu branioca u interesu pravde, 11. oktobar 2013. (povjerljivo), par. 2. V. takođe *Odgovor tužilaštva*, par. 7.

⁵¹ V. par. 10 i fusnota 34, *supra*.

⁵² *Upor. Tužilac protiv Kvočke i drugih*, predmet br. IT-98-30/1-A, Odluka po podnesku Zorana Žigića kojim traži prijevod dokumenata koji se odnose na njegov žalbeni postupak, 3. oktobar 2002., str. 3 (gdje se nalaže, između ostalog, da žalilac Žigić, sve dok se sam zastupa, prima prijevode na bosanski/hrvatski/srpski jezik "svih dokumenata koje podnesu optužba ili saoptuženi, a koji se odnose na žalbeni postupak ovog žalioca, kao i sve naloge, odluke ili dopise koje ispostavi Žalbeno vijeće, a koji se tiču žalioca").

⁵³ V. Podnesak Sekretarijata, par. 14, 16-18.

15. Pored toga, ovaj predmet, koji se vodi protiv šestorice optuženih, pokreće složena pravna i činjenična pitanja u vezi sa zločinima počinjenim u ukupno osam opština i mreži zatočeničkih objekata širom teritorije Republike Bosne i Hercegovine, u periodu od više od dvije godine. Praljak je osuđen za teške zločine, i to po brojnim tačkama za teške povrede Ženevskih konvencija iz 1949. godine i zločine protiv čovječnosti, i izrečena mu je kazna zatvora u trajanju od 20 godina.⁵⁴ Praljak je ranije naveo da nema pravno obrazovanje i da mu nedostaju umijeća zastupanja i poznavanje procesnih i materijalnih pravila koje bi mu omogućilo da se adekvatno pozabavi složenim pitanjima o kojima je riječ u vezi s ovom žalbom.⁵⁵ Za razliku od drugih optuženih koji se sami zastupaju pred ovim Međunarodnim sudom, Praljku trenutno na raspolaganju ne stoji nikakav oblik pravne pomoći.⁵⁶ Od njega se stoga ne može očekivati da vodi svoju žalbu na adekvatan i blagovremen način i da se bavi obimnim i složenim zadatcima što bi iziskivalo vođenje vlastite odbrane. Prilikom ocjenjivanja ovog Praljkovog zahtjeva, Žalbeno vijeće mora uzeti u obzir taj faktor, koji vrlo vjerovatno može prouzrokovati značajna kašnjenja u žalbenom postupku.

16. Žalbeno vijeće smatra da će kašnjenja koja bi neminovno proizašla ako bi se Praljku dopustilo da se sam zastupa negativno uticati na pravo Praljka, a takođe i na pravo kožalilaca u njegovom predmetu (koji svi imaju branioca), na pravično i ekspeditivno suđenje. Kako je konstatovalo pretresno vijeće Specijalnog suda za Sierra Leone, obezbjeđivanje adekvatnog pravnog zastupanja svakog optuženog je od posebnog značaja u kontekstu predmeta s više optuženih.⁵⁷ Žalbeno vijeće napominje da je ovaj faktor relevantan za ovaj predmet.⁵⁸ Sam Praljak je u više navrata izjavio da bi njegovi interesi bili bolje zaštićeni kroz pomoć branioca, posebno tokom žalbenog postupka.⁵⁹ Žalbeno vijeće se stoga uvjerilo, s obzirom na konkretne okolnosti ovog predmeta, da Praljku ne treba dopustiti da se sam zastupa u ovom postupku i, *proprio motu*, smatra da bi dodjela branioca Praljku bila u interesu pravde, u skladu s pravilom 45ter Pravilnika. Shodno tome, Žalbeno vijeće smatra da nema razloga za odgodu postupka koju je Praljak zatražio.

⁵⁴ Prvostepena presuda, tom 4, str. 197-200 i 430.

⁵⁵ V. Zahtjev za dodjelu branioca, par. 17-19.

⁵⁶ Krajišniku je bio dodijeljen *amicus curiae* tokom žalbenog postupka, a pomagala su mu tri pravna saradnika, dok Tolimir, čiji je predmet trenutno u žalbenom postupku, i dalje prima podršku svog pravnog saradnika koji je imenovan na suđenju. V. Odluka u predmetu *Krajišnik*, par. 18; *Tužilac protiv Zdravka Tolimira*, predmet IT-05-88/2-A, Odluka po Tolimirovom zahtjevu za produženje roka za podnošenje žalbenog podneska, 17. juni 2013., str. 1.

⁵⁷ V. *Tužilac protiv Sama Hinge Normana i drugih*, predmet br. SCSL-04-14-T, Odluka po zahtjevu Samuela Hinge Normana da se sam zastupa u skladu s članom 17(4) Statuta Specijalnog suda, 8. juni 2004., par. 13-14, 26 (ocjenjivanje zahtjeva za samozastupanje u predmetu s više optuženih i uzimanje u obzir "složenosti sudskog postupka i težine zločina koji se stavlja na teret", kao i "remećenje sudskog rasporeda i kalendara").

17. Žalbeno vijeće naglašava da pravilo 45ter Pravilnika ne modifikuje uslove iz člana 21(4)(d) Statuta ili iz pravila 45 Pravilnika, prema kojima samo optuženi koji nema dovoljno sredstava da plati branioca ima pravo na branioca o trošku Međunarodnog suda.⁶⁰ Budući da je utvrđeno da Praljak ima dovoljno sredstava da plati branioca,⁶¹ od Praljka se i dalje traži da nadoknadi Međunarodnom sudu dosadašnje troškove za njegovu odbranu i troškove koji će tek nastati u vezi s ovom žalbom. Žalbeno vijeće cijeni zabrinutost Sekretarijata u vezi s povratom daljnjih troškova koje će Međunarodni sud snositi za Praljkovog branioca.⁶² Iako u potpunosti dijeli tu zabrinutost, Žalbeno vijeće ne može odgoditi žalbeni postupak dok se ne povrate prošli troškovi. To bi išlo na štetu kožalilaca u Praljkovom predmetu i bilo u suprotnosti s interesima pravde.

IV. DISPOZITIV

18. Iz gorenavedenih razloga i na osnovu člana 20(1) Statuta i pravila 45ter i 107 Pravilnika, Žalbeno vijeće:

ODBIJA Zahtjev;

UPUĆUJE sekretara da Praljku dodijeli branioca u interesu pravde; i

NALAŽE Praljku da Međunarodnom sudu nadoknadi sredstva koja su utrošena na pružanje njemu pravne pomoći u vezi sa žalbenim postupkom u njegovom predmetu.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

Dana 27. juna 2014.
U Haagu,
Nizozemska

/potpis na originalu/
sudija Theodor Meron,
predsedavajući

[pečat Međunarodnog suda]

⁵⁸ *Upor. Tužilac protiv Rasima Delića*, predmet br. IT-04-83-A, Odluka o ishodu postupka, 29. juni 2010., par. 7.

⁵⁹ V. Zahtjev za dodjelu branioca, par. 16-19.

⁶⁰ Odluka po Praljkovim zahtjevima, par. 20.

⁶¹ Nalog za povrat pravne pomoći, par. 20-21, 24.

⁶² V. Podnesak sekretara na osnovu pravila 33(B) u vezi sa Zahtjevom Slobodana Praljka za dodjelu branioca u interesu pravde, 22. oktobar 2013., par. 40-41, 43.